



UNIUNEA EUROPEANĂ



je

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013



Instrumente Structurale
2007-2013



OPORDIN

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE



UNIVERSITATEA DIN
BUCUREȘTI

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Investește în OAMENI!

POSDRU/156/1.2/G/141105

Instrumente metodologice și didactice în domeniul planificării și dezvoltării teritoriale

Documentații pentru geografi urbaniști



EDITURA UNIVERSITARĂ



MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE



Investește în oameni!

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 1 – „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”

Domeniul major de intervenție 1.2 – „Calitate în învățământul superior”

Numărul de identificare al contractului: POSDRU/156/1.2/G/141105

Titlul proiectului: „Inovarea și creșterea calității în învățământul superior geografic prin dezvoltarea unor ghiduri ca instrumente metodologice și didactice în domeniul planificării și dezvoltării teritoriale”

Coordonator proiect
Prof. univ. dr. IOAN IANOȘ

Instrumente metodologice și didactice în domeniul planificării și dezvoltării teritoriale

Documentații pentru geografi urbaniști



EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2015

Redactor: Gheorghe Iovan
Tehnoredactor: Gabriel Simion
Coperta: Igor Sîrodoev

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Instrumente metodologice și didactice în domeniul planificării și dezvoltării teritoriale : documentații pentru geografi urbaniști /
coord.: Ioan Ianoș. - București : Editura Universitară, 2015
Conține bibliografie
ISBN 978-606-28-0347-6

I. Ianoș, Ioan (coord.)

911.3:338(498)

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062803476

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2015
Editura Universitară
Editor: Vasile Muscalu
B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București
Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27
www.editurauniversitara.ro
e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 / 319.67.27 / 0744 EDITOR / 07217 CARTE
comenzi@editurauniversitara.ro
O.P. 15, C.P. 35, București
www.editurauniversitara.ro

COORDONATOR PROIECT

Prof. univ. dr. Ioan IANOS

COORDONATORI SECȚIUNI:

Lector univ. dr. Andreea-Loreta CERCLEUX

(1. Cadrul natural și calitatea mediului)

Conf. univ. dr. Daniela ZAMFIR

(2. Demografie și forță de muncă)

Lector univ. dr. Ilinca-Valentina STOICA

(3. Protejarea și dezvoltarea patrimoniului natural)

Prof. univ. dr. Cristian TĂLÂNGĂ

(4. Sociologie urbană și demografie)

Conf. univ.dr. Gabriel PASCARIU

(5. Calitatea mediului)

Prof. univ. dr. Cristian BRAGHINĂ

(6. Economie urbană)

Autori:

Prof. univ. dr. Cristian BRAGHINĂ

Lector univ. dr. Andreea-Loreta CERCLEUX

Prof. univ. dr. Laura COMĂNESCU

Prof. univ. dr. Liliana DUMITRACHE

Asist. univ. dr. Florentina-Cristina MERCIU

Conf. univ. dr. Mariana NAE

Cercet. șt. dr. Mirela PARASCHIV

Conf. univ. dr. Gabriel PASCARIU

Cercet. șt. dr. Irina SAGHIN

Lector univ. dr. Gabriel SIMION

Conf. univ. dr. Igor SÎRODOEV

Lector univ. dr. Ilinca-Valentina STOICA

Prof. univ. dr. Cristian TĂLÂNGĂ

Conf. univ. dr. Daniela ZAMFIR

CUPRINS

<i>Introducere</i>	9
1. CADRUL NATURAL ȘI CALITATEA MEDIULUI	11
1.1. Analiza cadrului natural și a calității mediului ca secțiune a documentațiilor de amenajarea teritoriului (Mirela Paraschiv)	11
1.1.1. Context conceptual și metodologic (Mirela Paraschiv, Andreea-Loreta Cercleux).....	12
1.2. Analiza diagnostic (Mirela Paraschiv)	15
1.2.1. Structură geologică (Mirela Paraschiv)	16
1.2.2. Relief (Mirela Paraschiv, Andreea-Loreta Cercleux)	16
1.2.3. Elemente climatice (Mirela Paraschiv, Andreea-Loreta Cercleux)	17
1.2.4. Hidrografie (Mirela Paraschiv, Andreea-Loreta Cercleux)	18
1.2.5. Vegetație (Mirela Paraschiv, Andreea-Loreta Cercleux).....	18
1.2.6. Faună (Mirela Paraschiv, Andreea-Loreta Cercleux)	19
1.2.7. Soluri (Mirela Paraschiv, Andreea-Loreta Cercleux)	19
1.2.8. Resursele naturale (Mirela Paraschiv)	19
1.2.9. Riscurile naturale (Mirela Paraschiv)	21
1.3. Prognoza de dezvoltare teritorială (Mirela Paraschiv)	22
1.3.1. Analiza SWOT.....	22
1.3.2. Analiza LFA	23
1.3.3. Potențialul de dezvoltare al teritoriului	23
1.4. Politici de dezvoltare teritorială (Mirela Paraschiv)	24
1.4.1. Politici teritoriale privind atenuarea rolului negativ al componentelor restrictive în procesul de dezvoltare (Mirela Paraschiv, Andreea-Loreta Cercleux).....	24
1.4.2. Politici teritoriale privind valorificarea componentelor favorabile dezvoltării (Mirela Paraschiv, Andreea-Loreta Cercleux)	25
1.4.3. Politici privind crearea de noi structuri teritoriale (Mirela Paraschiv)	26
1.5. Metodologia de elaborare a secțiunii Cadrul natural și calitatea mediului din cadrul documentațiilor de amenajarea teritoriului (Mirela Paraschiv)	26
1.6. Concluzii (Mirela Paraschiv, Andreea-Loreta Cercleux)	27
Bibliografie	30
2. DEMOGRAFIE ȘI FORȚĂ DE MUNCĂ (Daniela Zamfir, Liliana Dumitrache)	33
2.1. Etapa preliminară	33

2.1.1. Importanța demografiei pentru analizele teritoriale.....	33
2.1.2. Analiza geodemografică – obiective și etape de realizare	34
2.1.3. Sursele de informare și instrumentele de analiză demografică.....	38
2.2. Etapa I. Analiza situației existente și identificarea elementelor care condiționează dezvoltarea.....	41
2.2.1. Evoluția populației și potențialul demografic	41
2.2.2. Resursele umane	62
2.2.3. Nivel de trai/sărăcie	66
2.3. Etapa a II-a. Diagnostic prospectiv și general: evaluarea decalajului dintre situația actuală și cea anticipată și dorită pentru orizontul stabilit	70
2.3.1. Sinteza problemelor demografice	70
2.3.2. Diagnostic	73
2.4. Etapa a III-a. Obiective și de dezvoltare teritorială și programul de măsuri.....	75
2.4.1. Obiective privind structura socio-demografică.....	75
2.4.2. Prognoza demografică	76
2.4.3. Programul de măsuri.....	78
Bibliografie	78
3. PROTEJAREA ȘI DEZVOLTAREA PATRIMONIULUI NATURAL (Ilinca-Valentina Stoica, Laura Comănescu)	81
3.1. Etapa preliminară.....	83
3.1.1. Faza introductivă	83
3.1.2. Elaborarea de studii de fundamentare.....	87
3.2. Etapa I. Analiza situației existente și identificarea elementelor care condiționează dezvoltarea.....	87
3.2.1. Ariile naturale protejate	88
3.2.2. Areale/elemente naturale valoroase neprotejate care necesită protecție	94
3.2.3. Identificarea principalelor probleme și disfuncționalități	94
3.3. Etapa II. Diagnostic prospectiv și general, evaluarea decalajului dintre situația actuală și cea anticipată și dorită pentru orizontul stabilit.....	95
3.4. Etapa III: Obiective de dezvoltare teritorială și programul de măsuri	96
Bibliografie	98
4. SOCIOLOGIE URBANĂ ȘI DEMOGRAFIE (Cristian Tălângă, Mariana Nae, Gabriel Simion)	101
4.1. Precizări introductive	101

4.1.1. Cerințe legislative și metodologice privind studiile de fundamentare și elaborare a documentațiilor de urbanism.....	102
4.1.2. Cunoștințe, abilități și atitudini necesare realizării documentațiilor de urbanism	102
4.1.3. Structura ghidului „Sociologie Urbană și Demografie”	103
4.2. Gradul de urbanizare – dinamică și caracteristici.....	105
4.2.1. Evoluția populației la recensăminte (1948-2011).....	105
4.2.2. Evoluția populației în perioada 2000-2011.....	107
4.3. Organizarea socială, privită prin prisma dinamicii și structurii populației active, a populației ocupate și a populației inactive	108
4.4. Probleme sociale: segregare, segregare socio-rezidențială, grupuri sociale marginale	111
4.4.1. Indici de segregare rezidențială	112
4.4.2. Elemente de analiză a fenomenelor sociale marginale	115
4.5. Calitatea vieții	117
4.5.1. Dimensiuni și domenii ale calității vieții. Locuirea urbană și particularități ale locuirii urbane.....	117
4.5.2. Indicatorii locuirii urbane și a locuințelor.....	117
4.6. Imaginea urbană: individ, grupuri sociale, societatea civilă și administrația publică	120
4.7. Integrarea comunității în context suprateritorial	123
4.8. Elemente de prognoză socio-demografică	124
4.8.1. Prognoza evoluției demografice și a gradului de urbanizare	124
Bibliografie	125
5. CALITATEA MEDIULUI (Gabriel Pascariu, Irina Saghin)	127
5.1. Elemente introductive.....	127
5.2. Cadrul legal și metodologic	129
5.2.1 Cadrul legal pentru urbanism.....	129
5.2.2. Cadrul legal pentru mediu.....	131
5.2.3. Elemente cu caracter metodologic privind analiza de mediu în documentații de urbanism.....	133
5.3. Analiza și diagnoza stării mediului	135
5.3.1. Calitatea mediului în zonele urbane.....	136
5.4. Metode de evaluare a calității mediului.....	148
5.5. Tehnici de reprezentare a calității mediului în planurile de urbanism	149
5.6. Proceduri administrative	152
5.4. Concluzii	153

Bibliografie	153
6. ECONOMIE URBANĂ.....	155
6.1. Considerații generale (Florentina-Cristina Merciu).....	155
6.2. Structura ghidului economie urbană (Florentina-Cristina Merciu)..	157
6.2.1. Stadiul actual al dezvoltării urbanistice (Florentina-Cristina Merciu)	159
6.2.2. Potențial economic (Cristian Braghină, Florentina-Cristina Merciu)	159
6.2.3. Disfuncționalități (Florentina-Cristina Merciu)	162
6.2.4. Relația cu obiectivele strategice ale dezvoltării (Florentina-Cristina Merciu)	163
6.3. Propuneri de organizare urbanistică. Măsuri.....	163
6.3.1. Evoluție posibilă-priorități (Florentina-Cristina Merciu)	163
6.3.2. Dezvoltarea activităților economice (Florentina-Cristina Merciu)....	164
6.3.3. Direcții strategice de dezvoltare și principii de intervenție. Viziunea dezvoltării. Priorități de dezvoltare (Florentina-Cristina Merciu, Cristian Braghină, Igor Sîrodoev)	164
Bibliografie	168

6. ECONOMIE URBANĂ

6.1. Considerații generale

Studiul de economie urbană reprezintă o parte componentă a documentațiilor de urbanism (planul urbanistic general – PUG și regulamentul local aferent acestuia) care se elaborează pentru două categorii de unități administrativ-teritoriale: orașe și comune. Capitolul de economie urbană din cadrul documentației de urbanism trebuie să fie în corelație cu prevederile planurilor de amenajare a teritoriului și a celor cuprinse în strategiile și politicile sectoriale. De asemenea, această secțiune trebuie să conțină în mod sintetic și prevederile indicate în documentele / acordurile internaționale referitoare la planificarea urbană, cu precădere a celor elaborate la nivelul Uniunii Europene. Ulterior prevederile cuprinse într-un plan urbanistic general trebuie transpuse operațional în mod detaliat prin delimitări în teren (ex. precizarea modalităților de utilizare a terenurilor) și au caracter normativ.

Scopul elaborării unui plan urbanistic general (PUG) este de a stabili direcțiile, prioritățile și reglementările de dezvoltare urbanistică a orașelor și comunelor. Importanța analizei economice a unităților administrativ-teritoriale pentru care se elaborează documentații de urbanism, rezidă din faptul că împreună cu politicile sociale și ecologice asigură o dezvoltare echilibrată a teritoriului național, contribuind la asigurarea coeziunii și a creșterii eficienței relațiilor economice și sociale a orașelor și comunelor, acesta constituindu-se ca un obiectiv principal al documentațiilor de urbanism.

Secțiunea de economie urbană este împărțită în analiză diagnostic (analiza situației existente) și prognoză, respectiv elaborarea de previziuni economice prin evidențierea tendințelor generale pe termen mediu și lung ale fenomenelor și intervențiilor economice (Legea nr. 350/2001), pe baza identificării nevoilor în materie de dezvoltare economică etc. (OUG nr. 7/2011). Referindu-ne în mod particular la analiza diagnostic și prognoza activităților economice relaționate unui centru urban, acestea presupun și conturarea relațiilor economice stabilite între oraș și zona sa de influență / zona metropolitană (după caz în funcție de mărimea orașului polarizator).

Relația dintre oraș și spațiul adiacent reprezintă o problemă actuală ca urmare a relațiilor complexe care se stabilesc între cele două teritorii și mai ales a efectelor pe care le produce orașul și implicit gradul său de dezvoltare asupra spațiului polarizat de acesta. O serie de fluxuri și structuri ale orașului sunt dirijate spre zona sa de influență, aceasta la rândul ei generând o serie de fluxuri către oraș. Influențele reciproce sunt subînțelese, orice modificare petrecută în oraș resimțându-se la nivelul zonei de influență și invers (Ianoș, 2004, p. 7).

De asemenea, în legislația specifică de la nivel național este subliniat faptul că dezvoltarea economică și socială a regiunilor de pe teritoriul național trebuie să

respecte specificul acestora (Legea nr. 350/ 2001). Acest fapt atrage atenția asupra modului de concepere a politicilor de dezvoltare în cadrul documentațiilor de urbanism care trebuie armonizate cu specificul socio-cultural al unității administrativ-teritoriale analizate.

Capitolul de economie din cadrul unui planul urbanistic general trebuie să conțină piese scrise și desenate cu privire la analiza diagnostic și previziunile economice. Asociat capitolului de economie, legislația în vigoare prevede ca în cadrul unui PUG să fie elaborat și un plan de acțiune pentru implementare și un program de investiții publice.

Elaborarea unui PUG presupune din punct de vedere metodologic o analiză multicriterială integrată, în echipă interdisciplinară, pe sectoare de activitate, emiterea unor propuneri de dezvoltare care să corespundă programelor inițiate și aprobate de către consiliile locale.

Ghidul de economie urbană este elaborat ca un instrument metodologic și didactic oferind diferite cunoștințe/abilități/competențe necesare în procesul de formare a viitorului specialist care va elabora documentații de urbanism. Dintre cele mai importante abilități/competențe pot fi menționate:

- *colectarea, analiza și organizarea informațiilor economice* presupune selectarea unor surse valide de informare privind economia teritoriilor, construire baze de date, analiză și interpretare date economice;
- *capacitatea de a aplica metode de evaluare a potențialului economic a teritoriilor* se referă la selectarea și calcularea unor indicatori economici, ierarhizarea rezultatelor pe baza cărora se individualizează ariile foarte dezvoltate, ariile mediu dezvoltate și ariile mai puțin dezvoltate;
- *capacitatea de a realiza o diagnoză din punct de vedere economic a teritoriilor* presupune realizarea unei analize economice a teritoriului studiat bazată în cea mai mare parte pe studiul potențialului economic al teritoriului analizat;
- *capacitatea de a realiza prognoze a dezvoltării economice* reprezintă o analiză a modului de valorificare, reutilizare a potențialului economic al unui anumit teritoriu, propunând o serie de măsuri de dezvoltare, măsuri de atragere a investițiilor pentru derularea mai multor activități antreprenoriale bazate pe valorificarea resurselor locale.
- *abilitatea de a învăța și de a se adapta* se corelează cu deschiderea spre progresul științific și preocuparea constantă de a învăța de-a lungul carierei. De asemenea, abilitatea de a învăța se corelează cu adaptarea la noile schimbări apărute în modul de elaborare a studiilor.
- *utilizarea tehnologiei cartografice asistată pe calculator* pentru reprezentarea diferiților indicatori economici (ponderea sectoarelor de activitate calculată pe baza numărului de firme, posibilități de simulare și modelare: prognoze de creștere economică pe sectoare de activitate). Cunoașterea modalităților de lucru a software-ului Sistemul Informațional Geografic (SIG) este extrem de necesară și în același timp facilitată de dezvoltarea softurilor open source care constituie o nouă sursă de inovare. Noile tehnologii au crescut exponențial capacitatea de producere a datelor

brute și volumul de informații a datelor economice prelucrate, care stau la baza reprezentărilor cartografice asistate de calculator. Utilizarea soluțiilor SIG se înscrie între cele mai noi tendințe existente în procesul de decizie inițiat de către administrația locală.

Pe baza capacității de analiză și înțelegere a instrumentelor IT se pot prelucra informațiile într-un mod complex, surprinzând evoluția fenomenelor economice, cauzalitatea acestora precum și efectele generate. De cele mai multe ori, datele de ordin economic sunt influențate de specificitatea teritoriului, determinată de componentele sale naturale, care, de regulă, influențează tipul predominant de activități economice care se derulează în limitele administrative ale acestuia.

- *abilitatea de a calcula indicatori economici*: ex. cifra de afaceri, rata profitului, indicele de potențial economic, ș.a. În cadrul regulamentului avizat de membrii Registrului Urbaniștilor din România (RUR) este precizat că pentru elaborarea studiilor de specialitate pentru capitolul de economie trebuie folosite sisteme de indicatori pentru dezvoltarea urbană în armonizare cu seturile de indicatori utilizați la nivelul Uniunii Europene.

Calcularea și interpretarea valorilor indicatorilor economici permit ulterior elaborarea unor propuneri de valorificare a potențialului economic a unității teritorial – administrative, propuneri de relansare economică și identificare a schimbărilor ce pot interveni în categoriile de folosință a terenurilor etc.

- *capacitatea de a elabora secțiunea de economie urbană din cadrul documentațiilor de urbanism* presupune cunoașterea metodologiei specifice, formularea ideilor principale în cadrul studiilor, ținând cont și de armonizarea cu cerințele de la nivel european privind dezvoltarea spațială și de perspectivele preconizate (principalele direcții de dezvoltare trasate în Strategia Europei 2020).
- *abilitatea de a lucra într-o echipă interdisciplinară* reprezintă o condiție necesară în elaborarea documentațiilor de urbanism deoarece acestea presupun interferența mai multor discipline aparținând domeniilor arhitectură, urbanism, geografie, geologie, sociologie.
- *abilitatea de a aplica formule matematice* presupune folosirea formulelor de calcul a indicatorilor economici pentru a obține rezultate relevante.
- *capacitatea de a aplica metode statistice și de a analiza rezultatele obținute*: utilizarea metodelor statistice (ex. regresia) pentru a realiza o analiză pertinentă a studiilor economice.

6.2. Structura ghidului economie urbană

Ghidul de economie urbană ca secțiune a unui plan urbanistic general are rolul de a asigura reglementările pe baza cărora să fie identificate obiectivele de proiectare a modelelor de dezvoltare a teritoriilor în funcție de caracteristicile și tipologia acestora. În contextul actual, în identificarea și analiza priorităților de

dezvoltare trebuie să se țină cont în planificarea teritorială de schimbările care intervin și de măsurile ce trebuie luate pentru a estompa efectele negative care influențează evoluția socio-economică a teritoriilor.

Introducerea cuprinde justificarea importanței elaborării ghidului economie urbană, precizarea scopului și a obiectivelor.

De asemenea, în cadrul acestei secțiuni a studiului se vor menționa informațiile prevăzute în planificările de rang superior (Planul de Amenajare a Teritoriului Național, Planul de Amenajare a Teritoriului Județean, Strategia de dezvoltare a județului din care face parte orașul/comuna, prevederile conținute de alte documentele legislative: Agenda locală 21, Planul integrat de dezvoltare urbană – PIDU - a orașului/comunei analizat(e), Planul urbanistic general anterior).

Totodată, un plan urbanistic general trebuie să fie corelat și cu strategia de dezvoltare a orașului/comunei constituit(ă) selectat ca studiu de caz.

De asemenea, este util a preciza care sunt implicațiile obiectivelor propuse în cadrul secțiunii de economie urbană, ținându-se cont și de documentele și acordurile internaționale referitoare la planificarea urbană (cu precădere a celor elaborate la nivelul Uniunii Europene).

Este necesar ca anterior elaborării planului urbanistic general să fie elaborate succesiv analize de specialitate și studii de fundamentare care să reflecte principalele caracteristici ale stadiului actual al dezvoltării, identificând în același timp punctele de plecare pentru planificarea teritorială în următoarea decadă.

În această secțiune a ghidului de economie urbană trebuie să se facă precizări referitoare la modalitățile prin care obiectivele prevăzute au rolul de a soluționa problemele de ordin economic ale unității administrativ-teritoriale analizate.

Obiectivul general al ghidului de economie urbană este de a identifica prioritățile de intervenție care stau la baza dezvoltării activităților economice.

Dintre obiectivele specifice ale ghidului se pot menționa: valorificarea eficientă a resurselor naturale; restructurarea și rentabilizarea activităților economice: *industrie* (îmbunătățirea activității de exploatare și prelucrare a resurselor solului și ale subsolului); *agricultura* (organizarea și dezvoltarea agriculturii ecologice, urmărindu-se și o productivitate ridicată pentru revitalizarea/susținerea producției agricole înregistrate și a realizării unor profituri care să asigure populației locale un venit important, constituindu-se și ca un reviriment al economiei locale; evaluarea potențialului existent și propunerea de dezvoltare/extindere a formelor de exploatare agricolă, silvică, zootehnică - după caz); *servicii*: (ex. extinderea, ca volum, diversitate a sectorului serviciilor; dezvoltarea unor servicii în concordanță cu profilul economic specific al orașului/comunei analizat(e); valorificarea potențialului turistic (identificarea categoriilor de peisaj și valorificarea acestora);

Atât obiectivele generale, cât și cele specifice ghidului de economie urbană trebuie să corespundă prevederilor menționate în documentațiile anterioare (plan urbanistic general anterior, strategii, etc.).

6.2.1. Stadiul actual al dezvoltării urbanistice

În cadrul capitolului *Stadiul actual al dezvoltării urbanistice*, întâlnit în unele studii și sub denumirea de *Situația existentă*, sub raport economic trebuie analizate mai multe elemente precum: contextul dezvoltării, potențialul economic (prezentarea profilului economic al teritoriului și localităților componente pe baza analizei potențialului natural și a principalelor activități economice); evidențierea disfuncționalităților de ordin economic.

6.2.1.1. Contextul dezvoltării

În cadrul subcapitolului contextul dezvoltării se va analiza tendința evoluției urbanistice recente a unității administrativ-teritoriale și impactul factorilor actuali asupra dezvoltării economice (ex. tranziția economică prelungită, integrarea în Uniunea Europeană).

6.2.1.2. Evoluție

În această secțiune va fi prezentată evoluția în timp a orașului/comunei selectat(ă) ca studiu de caz, menționându-se factorii care au stat la baza dezvoltării: factori naturali, istorici, politici, sociali ș.a. Pot fi precizate informații despre organizarea administrativă din diferite etape de evoluție. Acestea se pot adăuga informații privind forma unității administrativ-teritoriale analizate, trama stradală, caracteristici semnificative privind evoluția localităților componente;

În cadrul acestei secțiuni vor fi elaborate schițe ce vor sintetiza evoluția trecută și prezentă a teritoriului analizat (va fi utilizată cartografia retrospectivă care presupune prelucrarea hărților vechi pentru a reflecta evoluția orașului/comunei, respectiv individualizarea etapelor de evoluție urbanistică prin folosirea de culori sau hașuri).

6.2.2. Potențial economic

Analiza *potențialului economic* include prezentarea profilului economic al unității administrativ-teritoriale studiate și al localităților componente. În prima parte a acestui subcapitol se va prezenta profilul economic general, prezentându-se succint activitățile economice grupate pe cele trei sectoare de activitate, respectiv gradul lor de dezvoltare la nivelul teritoriului analizat (se va menționa dacă reprezintă activități economice principale sau secundare).

Profilul economic al teritoriului și al localităților componente

În cadrul acestui subcapitol vor fi analizate în detaliu activitățile economice grupate pe cele trei sectoare de activitate (primar, secundar, terțiar), menționându-se ponderea fiecărei activități în economia locală. Se va realiza o analiză detaliată a activităților economice predominante a teritoriului studiat. În cazul în care unitatea

administrativ-teritorială prezintă un profil funcțional mixt, se vor prezenta în detaliu activitățile economice care contribuie la dezvoltarea economiei locale. Se vor menționa și schimbările intervenite în plan economic (ex. dezvoltarea unor ramuri economice noi ca urmare a adaptării la economia de piață).

În cazul în care se va elabora studiul de economie urbană pentru un oraș de mărime mare, o atenție deosebită va fi acordată sectorului terțiar, indicându-se în mod special activitățile economice care au înregistrat o evoluție economică ascendentă. În cazul orașelor mari se vor analiza și activitățile care aparțin sectorului cuaternar (cercetare științifică, dezvoltarea tehnologică fundamentală și aplicativă, informatică, ș.a.).

Dacă studiul este dedicat unui oraș de mărime mică sau mijlocie, în cea mai mare parte acestea prezentând un profil mono-specializat, de regulă industrial, se va preciza cum a influențat procesul de restructurare economică evoluția sa economică recentă. În această situație, analiza trebuie să evidențieze gradul în care activitatea industrială mai susține economia locală, dacă sunt tendințe de schimbare a profilului economic (crearea unor oportunități de dezvoltare de noi activități economice valorificând resursele locale) sau lipsa unor activități economice alternative.

În situația în care studiul de caz este o comună, analiza va fi profilată pe activitățile economice din sectorul primar deoarece acestea sunt, de regulă, predominante în mediul rural. Se poate remarca faptul că sunt și exemple de comune, care în funcție de factorii care au influențat evoluția lor economică, pot avea un profil industrial, terțiar (profilat pe servicii: ex. turism) sau comune care pot avea un profil funcțional mixt.

Analiza dinamicii actuale a activităților economice este utilă pentru a indica dacă orașul/comuna își valorifică optim resursele proprii, precum și tendința de evoluție în funcție de acțiunea factorilor competitivității (accesibilitate, atractivitate etc.). Dinamica actuală a activităților economice va putea fi reflectată prin intermediul calculării indicilor economici pentru cel puțin doi ani de referință pentru a facilita o analiză comparată.

Indicatori economici (analiză comparată)

Analiza efectuată pe baza indicatorilor economici reflectă ponderea fiecărui sector de activitate în gradul de susținere al economiei locale. În procesul de selectare a indicatorilor trebuie să țină cont de relevanța acestora, respectiv de a facilita analiza fenomenelor și proceselor economice specifice teritoriului analizat; să fie determinați, respectiv măsurabili, realizabili și orientați în timp; să fie justificați în sensul de a reflecta pe baza analizei acestora rezultatele cerute; sensibili, respectiv de a evidenția cele mai importante modificări înregistrate în evoluția economică a unității administrativ-teritoriale analizate.

Utilizarea indicatorilor economici trebuie să presupună colectarea mai multor tipuri de date statistice cantitative (date brute economice) precum și menționarea surselor de date (evidențe statistice furnizate de Direcția de Statistică Județeană,

Institutul Național de Statistică, primăria orașului/comunei, alte instituții publice decât cele menționate anterior).

Pentru o analiză pertinentă a profilului economic al teritoriului analizat se utilizează mai mulți indicatori economici (ex. număr total de firme/ agenți economici, număr total de firme/ agenți economici care au înregistrați salariați, evoluția numărului total de salariați, numărul de firme active la 1000 de locuitori, valoarea profitului net obținut de către agenții economici, valoarea cifrei de afaceri, PIB/loc., investiții străine/loc., rata șomajului, ponderea cheltuielilor alocate sectorului cercetare-dezvoltare, mărimea pieței de desfacere, atractivitatea pieței). Profilul economic al unui teritoriu se poate reflecta și prin gradul de ocupare a forței de muncă, indicându-se ponderea populației ocupate în industrie, în construcții, agricultură, servicii.

În situația în care unitatea administrativ-teritorială are un profil economic turistic se vor calcula indicatori economici specifici: număr de vizitatori interni/externi, evoluția numărului de locuri de cazare în structurile de primire turistice existente, dinamica capacității de cazare în funcțiune (numărul de locuri de cazare din cadrul structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, ținând cont de numărul de zile cât sunt deschise structurile în perioada analizată), evoluția lunară a capacității de cazare în funcțiune exprimată în locuri-zile, dinamica capacității de cazare în funcțiune pe categorii de unități de cazare, indicele net de utilizare a capacității în funcțiune (respectiv rata de ocupare exprimată ca raport între numărul de înnopțări și capacitatea de cazare în funcțiune; acest indicator reflectă gradul de utilizare al unităților de cazare care au fost deschise ca urmare a cererii existente), indicatorul număr de locuri de cazare pe km² (Neacșu, Băltărețu, 2006).

Analiza economică presupune și utilizarea unor metode precum: observația, ancheta, aplicare de chestionare / interviuri (cu precădere actorilor cu rol de decizie aparținând administrației publice locale și județene, agenților economici etc.) care sunt utile din perspectiva de a obține un volum mai mare de date necesare pentru a reflecta în mod complex situația economică a unității administrativ-teritoriale studiate. Este necesară și consultarea planului urbanistic anterior pentru a evidenția gradul de îndeplinire a măsurilor propuse. Pot fi consultate și alte materiale/documente suport (ortofotoplanuri, hărți).

Informațiile colectate trebuie să fie organizate sub forma unei baze de date care să permită proceduri de prelucrare a acestora cu ajutorul metodelor statistice și cartografice, pentru ca în etapa finală să se realizeze o interpretare a rezultatelor finale prin intermediul analizei comparate. Vor fi elaborate grafice, cartoscheme și cartodiagrame pentru a reda dinamica unor componente economice individuale sau sintetice, proiectate în timp și cu accent pe relevarea tendințelor de evoluție. Acestea vor constitui expresia vizuală și sintetică a distribuției spațiale a componentelor economice. De asemenea, pentru o analiză aprofundată a potențialului economic al teritoriului selectat ca studiu de caz și pentru a relaționa indicatorii cu obiectivele prevăzute este recomandabil să se folosească mai mulți indicatori sau un indice care să reprezinte combinația a doi sau mai mulți indicatori, situație în care este necesară standardizarea valorilor obținute. De

exemplu, pentru a reflecta potențialul economic al unui teritoriu, valorile indicilor selectați pentru fiecare sector de activitate vor fi standardizate, obținându-se un indicator standardizat al potențialului economic pentru fiecare sector în parte prin efectuarea mediei aritmetice a valorilor standardizate ale indicatori selectați.

Indicele standardizat al potențialului economic se va calcula pentru unitatea administrativ-teritorială selectată ca studiu de caz prin media valorilor standardizate pentru cele trei sectoare de activitate:

$$\text{IS Potențial economic} = (\text{ISI} + \text{ISII} + \text{ISIII}) / 3 \text{ unde:}$$

ISI = Potențialul economic al sectorului primar (valori standardizate)

ISII = Potențialul economic al sectorului secundar (valori standardizate)

ISIII = Potențialul economic al sectorului terțiar (valori standardizate)

Pe baza valorilor calculate se vor realiza reprezentări cartografice pentru fiecare sector de activitate, folosindu-se mai multe clase de mărime, ulterior fiind reprezentate cartografic valorile indicatorului standardizat pe cartiere sau pe localități componente. Indicele standardizat al potențialului economic reprezintă o sinteză a diagnozei economice și constituie un punct de reper pentru identificarea disparităților teritoriale și pentru elaborarea unei strategii de sprijinire a dezvoltării economice pentru teritoriul analizat.

Pe baza valorilor calculate ale indicelui standardizat al potențialului economic se vor stabili mai multe clase de valori funcție de care vor fi clasificate:

- zone cu potențial economic foarte mare;
- zone cu potențial economic mare;
- zone cu potențial economic mediu;
- zone cu potențial economic redus.

Zonele clasificate după potențialul economic vor fi reprezentate cartografic pentru a indica distribuția spațială a zonelor dezvoltate, a celor cu potențial de dezvoltare, precum și a zonelor care prezintă disparități economice. În funcție de valorile obținute se pot face aprecieri în cadrul analizei potențialului economic al unității administrativ-teritoriale selectată ca studiu de caz, indicându-se dacă există o corelație între sectoarele de activitate și resursele naturale sau dacă raportul dintre acestea este subdimensionat (resursele naturale sunt într-o pondere însemnată, dar au o valorificare redusă).

Raportat la valorile obținute în analiza potențialului economic al unității administrativ teritoriale, în cadrul acestei secțiuni a studiului se pot face sintetic o serie de aprecieri privind modul de îmbunătățire a valorificării resurselor naturale și a revitalizării sectoarelor economice cu potențial de dezvoltare, urmărind ca ulterior în cadrul capitolului de propuneri de organizare urbanistică să fie propuse măsuri de dezvoltare.

6.2.3. Disfuncționalități

O atenție deosebită se va acorda disfuncționalităților de ordin economic (ex. venituri informale asociate muncii în sectorul informal și agriculturii de

subzistență, dezechilibre în dezvoltarea economică: efectele negative determinate de procesul de restructurare a industriei-declinul economic generat de lipsa programelor de dezvoltare a activităților economice alternative, agricultura de subzistență în mediul rural, ponderea mare a lucrătorilor familiari neremunerați din agricultură, lipsa activităților economice diversificate în mediu rural, ș.a.).

Se vor identifica și analiza principalele disfuncționalități relaționate activităților economice, care ulterior vor transpuse pe planșa situației existente, inclusiv cele rezultate din studiile de fundamentare. În același timp se vor identifica și cauzele ce le produc.

6.2.4. Relația cu obiectivele strategice ale dezvoltării

În cadrul acestei secțiuni, se vor menționa principalele idei referitoare la problemele de ordin economic și corelarea acestora cu obiectivele strategice propuse a asigura dezvoltarea teritoriului analizat, prin reducerea disfuncționalităților identificate, având în vedere prevederile stipulate în diferite documente (ex. strategia de dezvoltare a unității administrativ-teritoriale și/sau a județului din care aceasta face parte).

De asemenea, în cadrul acestei secvențe a ghidului pot fi formulate sintetic idei legate de revigorarea economiei locale prin propunerea de noi activități în strânsă legătură cu valorificarea resurselor locale.

6.3. Propuneri de organizare urbanistică. Măsuri

În cadrul acestui capitol se va urmări identificarea premiselor dezvoltării care ulterior vor fi reliefate prin formularea obiectivelor și măsurilor de dezvoltare.

6.3.1. Evoluție posibilă-priorități

În cadrul acestui subcapitol, se vor identifica premisele dezvoltării prin intermediul avantajelor teritoriului analizat, conferite de elementele favorabile ale potențialului economic (resursele locale naturale și culturale, resurse financiare, capacitatea administrației locale de a implementa proiecte de dezvoltare). Se vor estima direcțiile posibile de evoluție economică prin valorificarea potențialului natural și economic pentru unitatea administrativ-teritorială pentru care se elaborează planul urbanistic general.

Condiționări ale prevederilor documentațiilor de rang superior

Dezvoltarea economică a unei unități administrativ-teritoriale este puternic influențată de evoluția economică a teritoriului național la care se adaugă efectele generate de procesele de globalizare, de restructurare economică, progresul tehnologic, modificările structurale ale planificării la nivel mondial.

Se impune identificarea soluțiilor de revitalizare a economiei locale în corelație cu prevederile cuprinse în documentațiile de rang superior sau în strategiile de dezvoltare de la nivel județean/regional/național.

6.3.2. Dezvoltarea activităților economice

În cadrul analizei relaționate dezvoltării activităților economice se impune identificarea modalităților de revitalizare a economiei locale prin valorificarea superioară a potențialului natural, a capacității existente și a resurselor umane din teritoriu. Se va urmări atât dezvoltarea activităților economice existente, cât și a unor activități noi identificate pe baza analizei resurselor solului și subsolului, indicându-se și specificul unităților necesar a se realiza, asigurarea cu utilități, estimarea noilor locurilor de muncă necesar a fi create ș.a.

Se vor formula propuneri privind relansarea economică a unității administrativ-teritoriale pe sectoare de activitate (agricultură, industrie, transport, turism și agrement, meșteșuguri etc.)

6.3.3. Direcții strategice de dezvoltare și principii de intervenție. Viziunea dezvoltării. Priorități de dezvoltare

Formularea viziunii de dezvoltare trebuie să fie relaționată schimbărilor necesare a fi realizate în etapa următoare în dinamica economică și socială, ținându-se cont de prioritățile de dezvoltare care vor fi stabilite diferențiat pentru mediul urban și cel rural. Identificarea priorităților strategice identificate se va realiza în strânsă corelație cu prevederile din cadrul strategiilor elaborate anterior la nivel teritorial superior sau la nivel local.

Prioritățile strategice vor fi stabilite pornind de la viziunea de dezvoltare care presupune proiectarea în viitor a modului cum va fi dezvoltată unitatea administrativ-teritorială studiată. Viziunea presupune stabilirea unui deziderat realist care poate fi îndeplinit prin depășirea dificultăților și provocărilor existente în sensul transpunerii acestuia prin obiective și măsuri de dezvoltare.

Identificarea direcțiilor de dezvoltare ale localităților privind valorificarea potențialul economic, alături de cele asociate patrimoniului natural și capitalului uman vor asigura o dezvoltare armonioasă a unității administrativ-teritoriale care face obiectul planului urbanistic general. Este important de precizat că programul de dezvoltare al localităților este elaborat pe o perioadă de timp mai mare decât cea a valabilității PUG-ului (10 ani), astfel că în cadrul PUG-ului se vor evidenția prioritățile în intervenție. În cadrul acestui subcapitol se va urmări și eliminarea disfuncționalităților pe baza identificării elementelor de potențial de dezvoltare.

În formularea direcțiilor de dezvoltare se poate utiliza analiza S.W.O.T. pentru proiectarea unei viziuni de ansamblu, permițând o radiografie a situației economice de la un moment dat și în același timp o evaluare a factorilor interni și externi care influențează evoluția economico-socială a unității administrativ-teritoriale. Această analiză preliminară a evoluției economice a teritoriului analizat are scopul de a

facilita găsirea soluțiilor pentru problemele identificate în relație cu oportunitățile și amenințările preconizate.

Punctele tari și cele slabe se referă la o analiză a mediului intern, respectiv la o diagnoză a ceea ce există. Acestea includ valorile pozitive și condiționările interne care pot constitui surse pentru atingerea obiectivului general. Din punctul de vedere al managementului, un punct forte reprezintă oricare element tangibil care facilitează atingerea obiectivelor. Identificarea punctelor tari va urmări evidențierea aspectelor valoroase (resurse, tehnologie) și a gradului lor de optimizare.

Punctele slabe reprezintă elementele mai puțin favorabile dezvoltării cadrului local, ce ar fi de evitat pe viitor, zonele de vulnerabilitate - elemente ce pot împiedica atingerea obiectivelor. Din perspectiva unităților administrativ-teritoriale, punctele slabe sunt reprezentate de lipsa unor resurse și capacități.

Identificarea oportunităților și amenințărilor trebuie să fie axată pe ceea ce urmează a se realiza, respectiv pe alegerile ce vor fi luate în procesul de planificare strategică a teritoriului. Dacă ne referim la scara de analiză a unei unități administrativ-teritoriale, oportunitățile reprezintă evoluții favorabile ale mediului de ansamblu al țării noastre, care pot îmbrăca forme variate de la schimbări de ordin legislativ și până la prevederile legate de planificarea teritorială care sunt stipulate în documentele emise la nivelul Uniunii Europene.

Amenințările se referă la efectele externe pot influența negativ evoluția economic-socială a teritoriilor. Acestea include și implicațiile negative ale măsurilor adoptate la nivelul administrației publice locale sau de la niveluri superioare. Amenințările sunt relaționate evoluțiilor nefavorabile ale mediului românesc de ansamblu, care pot prezenta forme foarte variate, de la schimbări de mentalitate până la evoluții economice negative și care pot afecta în mod serios capacitatea unei unități administrativ-teritoriale de a-și atinge obiectivele strategice.

Prioritățile strategice pot fi prezentate mai în detaliu urmărind, pe de o parte axele prioritare de dezvoltare, iar pe de altă parte, evidențiind modalitățile de îndeplinire a acestora, respectiv domenii majore de intervenție și direcțiile de acțiune (Tabel 6.1).

6.3.3.1. Obiective și măsuri propuse pentru dezvoltarea teritoriului în acord cu obiectivele stabilite

Obiectivele de dezvoltare propuse în cadrul studiului de economie urbană trebuie corelate cu prevederile stipulate în documentațiile de rang superior (planul de amenajare a teritoriului județean și național). Obiectivele vor fi formulate ca rezultate propuse pentru a contribui la dezvoltarea economică a teritoriului analizat. Se va urmări prin formularea obiectivelor soluționarea problemelor/disfuncționalităților de ordin economic identificate în analiza diagnostic. Obiectivul general și cele specifice au rolul de a îndeplini dezideratul proiectat în cadrul viziunii de dezvoltare. Pentru fiecare obiectiv vor fi formulate măsuri care reprezintă acțiunile ce vor conduce la îndeplinirea obiectivelor.

Tabel 6.1. Centralizator privind măsurile de dezvoltare (model)

Axe prioritare de dezvoltare	Domenii majore de intervenție	Direcții de acțiune
Ex.: Revitalizarea economiei locale	-Dezvoltarea infrastructurii de sprijin pentru afaceri -Promovarea inovării și cercetării în cadrul întreprinderilor	-Crearea unor parcuri industriale, inclusiv prin reutilizarea terenurilor industriale dezafectate; -Cooperarea teritorială pentru crearea infrastructurii de sprijin pentru afaceri;
Ex.: Dezvoltarea și diversificarea serviciilor	-Dezvoltarea infrastructurii turistice și de agrement; -Dezvoltarea serviciilor culturale	-Crearea unui brand turistic; -Conservarea patrimoniului cultural existent; -Asigurarea infrastructurii și serviciilor necesare valorificării potențialului turistic cultural, în special reabilitarea clădirilor istorice și punerea în valoare a identității colective;

6.3.3.2. Zone de dezvoltare

În această secțiune a studiului vor fi individualizate zonele care necesită a fi restructurate din punct de vedere economic, fie care sunt subutilizate sau cu o utilizare neadecvată în intravilan. De regulă, se consideră prioritare zona centrală, zonele industriale și de depozitare, suprafețele feroviare neutilizate. Pentru zonele unde sunt propuse conversii funcționale este obligatorie întocmirea PUZ pe întreaga suprafață a zonelor respective în vederea configurării tramei stradale, rezolvării acceselor și a echipării tehnico-edilitare.

În această secțiune a ghidului trebuie realizate o serie de precizări cu privire la optimizarea relațiilor în teritoriu. În această secțiune prevederile /prounerile/ informațiile oferite de planurile de amenajare a teritoriului generale vor fi relaționate mutațiilor intervenite în modul de utilizare a terenurilor, lucrări majore prevăzute / propuse în teritoriul analizat. Vor fi realizate hărți privind propuneri de dezvoltare economică (în agricultură, în turism, etc.).

Studiul de economie urbană are la bază analiza tendințelor de dezvoltare economică ale centrelor urbane în context regional și propunerea unor recomandări privind creșterea competitivității acestora. Acestea ar trebui să includă:

- analiza tendințelor privind dinamica activităților economice, dar și a factorilor competitivității (accesibilitatea orașului, atractivitatea mediului urban, calitatea forței de muncă și eficiența administrației publice locale);

- recomandări privind aspectele de planificare spațială legate de dezvoltarea infrastructurii și utilizarea terenurilor, dar și formularea unor politici de dezvoltare economică locală, care să coreleze obiectivele economice cu cele sociale și de mediu și să fie relaționate pe procesul de regenerare urbană.

Regenerarea urbană este un instrument tot mai des folosit pentru a asigura atât dezvoltarea socială cât și cea economică, presupunând valorificarea optimă a resurselor locale, soluționarea problemelor sociale (creșterea numărului de locuințe urbane și dezvoltarea infrastructurii locale: ex. „politica orașului” în Franța – Camagni, 1996), economice (atragera investitorilor, crearea de locuri de muncă, înnoirea economiei urbane: de exemplu orașele industriale din lumea anglosaxonă). Regenerarea urbană include și soluționarea problemelor de mediu (îmbunătățirea condițiilor de viață, combaterea poluării) și nu în ultimul rând inițierea unor acțiuni legate de protejarea, promovarea și valorificarea patrimoniului cultural (o atenție deosebită este acordată conservării moștenirii arhitecturale). Aceste acțiuni are trebui realizate în colaborare cu reprezentanții instituțiilor academice.

Regenerarea urbană nu trebuie limitată numai la zona centrală sau la centrul istoric al unui oraș, ci să includă și alte areale care prezintă caracteristici deosebite, fie din punct de vedere arhitectural (densitate mare a clădirilor de patrimoniu), fie din punct de vedere morfologic (configurația tramei stradale). Acest proces poate fi extins în toate zonele prioritare (inclusiv la zonele industriale nefuncționale), cu scopul de a se îmbunătăți calitatea spațiului public, de a se consolida rețelele de producție, culturale și sociale, de a contribui la incluziunea socială, generând în același timp efecte pozitive în plan economic și creând condițiile pentru consolidarea factorilor civici și a identității urbane, precum și pentru continua evoluție / transformare a acestora (cultura urbană). Pe baza analizei se pot identifica zonele prioritare de regenerare urbană.

Orașele românești, de mărime mică, medie sau mare, inclusiv capitală țării, se confruntă cu probleme legate de degradarea spațiului construit, de ordin economic, legate de abandonarea zonelor industriale. Orașul ca teritoriu economic necesită elaborarea de politici de relansare economică și transpunerea lor în programe de acțiune corelate cu planurile teritoriale de dezvoltare. Chiar dacă nu vor putea fi rezolvate toate problemele sau nu vor putea fi realizate intervenții în toate ariile defavorizate, este importantă selecția tuturor zonelor cu probleme pentru a stabili care zone sunt considerate prioritare pentru realizarea intervențiilor de relansare economică, pentru ca în următoarele etape de planificare teritorială să intre în atenția autorităților locale.

Politicile publice axate pe intervenții din sfera regenerării urbane au rolul de a consolida și de a face vizibilă identitatea teritorială a cartierelor și implicit de a le asigura o anumită atractivitate (nu neapărat în sens turistic, ci de a pune în lumină o serie de caracteristici proprii care reprezintă factori de atracție pentru populația locală: reamenajarea spațiilor verzi și a locurilor de joacă, reutilizarea spațiilor virane, conversia spațiilor industriale restructurate funcțional etc.). Acțiunile de regenerare urbană derivă din guvernarea locală și sunt puternic dependente de crearea condițiilor teritoriale pentru dezvoltarea unor noi moduri de interacționa

și de concilia motivațiile populației locale cu acțiunile reprezentanților administrației publice locale pentru a genera, mobiliza și de a pune în aplicare intervențiile de regenerare a teritoriului fundamentate de strategiile de dezvoltare.

Din punct de vedere al utilizării eficiente a utilităților și serviciilor publice, dezvoltarea economică și socială va trebui susținută de către instituțiile publice și/sau private, în scopul emiterii de decizii comune privind locul unde investițiile vor trebui realizate cu prioritate, iar creșterea economică va trebui încurajată.

Propunerile de regenerare aferente zonelor de dezvoltare identificate în cadrul studiului trebuie să permită un plus de vizibilitate teritoriului analizat, deoarece trebuie să se bazeze pe inițiative de dezvoltare axate pe soluționarea problemelor specifice și nu pe soluții general valabile. Trebuie evitate propunerile de dezvoltare standardizate, indiferent la ce tip de elemente ne referim (sectoare economice, infrastructură, echipamente), deoarece acestea nu se vor materializa cu îndeplinirea scopului și a obiectivelor propuse. În același timp, propunerile de dezvoltare standardizate nu asigură nici o diferențiere între unitățile administrativ-teritoriale și în consecință vor genera o pierdere a competitivității acestora. Avantajele competitive ale unui teritoriu de cele mai multe ori rezultă din implementarea unei dezvoltări diferențiate focusate pe valorificarea resurselor locale și pe estimarea riscurilor asociate contextului local și regional.

Problematica revitalizării orașelor afectate de procesul de restructurare economică a devenit stringentă în contextul în care orașele mici și mijlocii, cele mai multe cu profil mono-industrial sau agro-industrial, au intrat într-un declin economic și social. Totodată, trebuie remarcat faptul că și orașele mari de la nivel național au fost afectate de procesul de restructurare economică, cu mențiunea că acestea sunt caracterizate printr-o mai mare capacitate adaptativă la schimbările brusce și profunde, reușind prin intermediul unor intervenții de ordin administrativ și politic (asigurarea unor condiții favorabile atragerii de investiții private) să își diversifice economia locală, asigurând și o serie de avantaje pentru localitățile situate în aria de polarizare (atragera unei importante forțe de muncă).

Provocările în competiția globală dintre orașe sunt determinate de necesitatea de a-și dezvolta atractivitatea și competitivitatea, asigurându-se în același timp și creșterea calității vieții.

Bibliografie

Camagni R., (1996), *Principes et Modèles de l'Économie Urbaine*, Economica, Paris, France.

Ianoș I., (2004), *Dinamică urbană*, Editura Tehnică, București.

Neacșu N., Băltărețu Andreea, (2006), *Turism internațional: lucrări practice, statistici, documente OMT, legislație, reglementări*, Editura Pro Universitaria, București.

*** *Legea nr. 350 / 2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 373 din 10 iulie 2001.

*** *Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 7/2011 privind modificarea și completarea Legii nr. 350 / 2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul*, publicată în Monitorul Oficial nr. 111/11.02.2011.

Titlul programului: Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013

Titlul proiectului: Inovarea și creșterea calității în învățământul superior geografic prin dezvoltarea unor ghiduri ca instrumente metodologice și didactice în domeniul planificării și dezvoltării teritoriale

Editorul materialului: Universitatea din București

Data publicării: noiembrie 2015

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României

ISBN 978-606-28-0347-6



www.editurauniversitara.ro